

J. Blanár: Odmietam, aby zdravotníctvo bolo biznisom

SITUÁCIU NEMOCNÍC, ktoré patria pod Žilinský samosprávny kraj (ŽSK), pripravovanú transformáciu a jej negatívne dopady pre štátne a krajské nemocnice aj pacientov priblížil predseda ŽSK Juraj Blanár.

Čo podľa vás transformácia prinesie nemocniciam samosprávnych krajov?

Transformáciu, ktorú zákonom presadila vláda Ivety Radičovej, musia urobiť tak štát, ako aj samosprávne kraje. Pre kraje sa situácia len zhorší, pretože ich nemocnice nebudú oddlžené vôbec a rovnako prídu o licencie na poskytovanie rýchlej lekárskej a zdravotnej pomoci. Doplatia na to pacienti a zamestnanci nemocníc. Toto určite neprosieva ľuďom, ale tým, ktorí pripravujú nemocnice pre privatizérov. Transformácia totiž prebieha v najnevhodnejšom čase. Nielenže štát nedal dostatok finančných prostriedkov do systému, tento rok tam chýba viac ako 126 miliónov eur za poistencov štátu, ale ani nezmenil, a to je to najdôležitejšie, systém financovania cez zdravotné poisťovne, ktoré diskriminujú krajské nemocnice, ich lekárov, ale i pacientov.

Akú diskrimináciu máte na mysli?

Dnes je úplne bežné, že za rovnaký výkon sa platí úplne rôzna platba. V našich krajských nemocniciach dostávajú za jednu hospitalizáciu na lôžko na internom oddelení od 360 až 380 eur. V štátnych nemocniciach dostávajú na lôžko interného oddelenia viac ako 700 eur, a to nehovorím o súkromných zdravotných zariadeniach, ktoré sú rovnako v systéme a majú takúto platbu dvojnásobne alebo trojnásobne väčšiu. Najprv je potrebné vyriešiť systém financovania a odbúrať všetky tieto deformácie. Pretože potom môže vládnúť korupcia, lobizmus, kliente-

lizmus a napokon je to aj vidieť. Vláda to urobila tak, že sa bude transformovať každá štátna príspevková nemocnica na akciovú spoločnosť a zároveň sa ocení majetok štátu a vloží do tejto akciovej spoločnosti a tým sa stáva ľahkou korisťou veriteľov. Mám obavu, že to môže byť prvý krok k privatizácii.

Myslíte si, že pripravovaná transformácia je skrytou privatizáciou?

Áno, ak budú pokračovať nedostatočné platby nemocniciam zo zdravotných poisťovní, najskôr sa veritelia dostanú k lukratívnemu majetku - budovy, pozemok, ktorý je väčšinou v centre miest, ale tiež prístrojové vybavenie atď. To sú dodávatelia liekov, špeciálneho zdravotného materiálu, ale aj finančné skupiny. A potom takto oslabené nemocnice budú nútené predať balík akcií. No a to je práve tá dôsledne premyslená skrytá privatizácia, na ktorú neustále upozorňujeme. A výsledok poznáme - koniec bezplatného zdravotníctva garantovaného ústavou.

Vidíte to reálne, že nemocnic sa zmocnia finančné skupiny?

Je to reálne. Štát tým, že zníži platby zdravotným poisťovňam za poistencov štátu, oslabuje svoje nemocnice a nemocnice samosprávnych krajov nechal absolútne bokom. Opakujem, vláda krajské nemocnice dokonca nezaradila ani do systému oddlženia, pričom ich zákon rovnako núti transformovať. „Vúčkar-ske“ nemocnice poskytujú zdravotnú starostlivosť podľa zákonov a pravidiel povinného zdravotného poistenia ako štátne nemocnice, kto-

ré určuje vláda a parlament, a nie samosprávne kraje. To znamená, že vláda Ivety Radičovej vytvorila dve kategórie občanov. Tí, ktorí chodia do nemocníc samosprávneho kraja a tých, čo chodia do štátnych nemocníc. Pritom oba typy sú verejné nemocnice a dokonca krajské nemocnice vykonávajú zdravotnú starostlivosť v zastúpení štátu. Naše nemocnice ale nebudú oddlžené a my budeme musieť za ne zaplatiť dlh na úkor iných kompetencií. Rozhodnutie vlády tak bude znamenať pre obyvateľov Žilinského samosprávneho kraja zvyšovanie nielen poplatkov v domovoch sociálnych služieb, ale napríklad aj zvyšovanie cestovného v prímestských autobusoch či neopravené cesty. Toto všetko sa chystá a dotkne sa to negatívne napokon všetkých ľudí v našom kraji.

Vyzerá to tak, že aj keď transformáciou musia prejsť podľa zákona

sa zapojilo spolu 191 študentov z 18 stredných škôl. Cenu za najlepšiu powerpointovú prezentáciu si odniesla Lýdia Kučavíková z Gymnázia v Turzovke a prvé miesto v kategórii o najlepšie video získala Katarína Turdorová z Obchodnej akadémie v Dolnom Kubíne.

Za obetavý pracovný prístup následne župan Juraj Blanár ocenil 24 sociálnych pracovníkov. Ocenenou bola aj Anna Barančeková, ktorá

Vítazka Alena Fillová (vľavo)
Za prvé miesto v súťaži si odniesla bicykel.

rovnako štátne i krajské nemocnice, podmienky majú rozdielne, alebo nie?

Proces transformácie je pre naše nemocnice diskriminačný a likvidačný. Jednak preto, že platby zo zdravotných poisťovní, ktoré som spomínal, sú nižšie. Ďalej pociťujeme neustály tlak, aby sme nemocnice zrušili, pričom v našich nemocniciach sme urobili také opatrenia, ktoré v štátnych nevykonali. Napríklad dlh, ktorý majú naše štyri nemocnice, poskytujúce zdravotnú starostlivosť 330-tisícom obyvateľov, je k dnešnému dňu okolo 10 miliónov eur. A to je vďaka tomu, že máme nižšie platby, neplatia za všetky nadlimitné výkony, pričom v zmysle ústavy ich musíme vykonať. Štátna nemocnica, fakultná v Žiline, ktorá poskytuje zdravotnú starostlivosť iba 150-tisíc ľuďom, má pritom sama osebe dlh 10 miliónov eur. Tie dlhy sú výsledkom neustáleho znižovania platieb zo strany poisťovní.

Vďaka tomu sú dnes v nemocniciach platy našich lekárov a zdravotníckych pracovníkov o tretinu nižšie. U lekárov je to až o 500 eur a u zdravotného personálu okolo 230 eur menej ako u štátnych nemocníc. Nesúhlasím s takýmto postupom.

Aký je váš návrh?

Jednoznačne oddaliť transformáciu. Pretože takto, ako je nastavená, je absolútne likvidačná. A to predovšetkým pre samosprávne kraje. Treba počkať, kým bude zavedený nový systém financovania, ktorý bude platiť od januára 2014. To je systém financovania na diagnózu, ktorý, dúfam, odbúra tieto deformácie v systéme. Nie som proti tomu. Áno, nech je to jasné. Budeme konečne vedieť, koľko je financií v zdravotných poisťovniach a až potom môžeme zodpovedne nastaviť poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Akciovky toto nevyriešia. Rovnako by som zrušil možnosť súkromným poisťovňam podnikáť v systéme povinného zdravotného poistenia a tvoriť zisk. Prijal by som zákon, ktorý umožní, že všetci budú musieť byť povinne poistení iba v jednej štátnej poisťovni a tá im bude garantovať vo verejných nemocniciach, a teda aj našich krajských, jasne definovanú zdravotnú starostlivosť. Aby dostali to, na čo majú nárok a za čo si platia. A popritom nech sú aj súkromné poisťovne, ale iba na doplnkové pripoistenie. To znamená, že ak niekto chce mať nadštandard, tak ho môže mať legálne cez toto pripoistenie. My ale musíme zabezpečiť bezplatnú a dostupnú starostlivosť na základe povinného zdravotného poistenia pre všetkých. Tak, ako je to zakotvené v ústave. Zdravotníctvo musí byť zachované ako verejná služba prístupná pre všetkých poistencov, a nielen pre tých, čo na to majú.

Ministerstvo zdravotníctva pripravuje zoznam ďalších spolplat-

nených zdravotných úkonov. Viete o tom?

Áno, vieme. Vláda chce rozšíriť poplatky v zdravotníctve a celú túto kompetenciu chce hodiť na samosprávne kraje, aby oni robili túto špinavú robotu. Som zásadne proti tomu. Odmietam, aby zdravotníctvo bolo biznisom.

Stotožňujete sa s bojom lekárov a zdravotného personálu za lepšie podmienky v zdravotníctve a s ich nárokmi?

Ak si pozrieme požiadavky, ktoré formulovali lekári, tak na prvom mieste bolo zrušenie transformácie. Napriek tomu mnohé médiá a aj ministerstvo to stavajú do pozície, že im ide len o platy. Nečudujem sa lekárom. Tí, ktorí robia v našich nemocniciach a sú rovnako atestovaní ako tí v štátnych či súkromných nemocniciach, majú platy o tretinu nižšie. Ich požiadavky sú legitímne. Ale ešte raz podotýkam, ich prvotná požiadavka je zastavenie transformácie pri týchto podmienkach, pretože problém zdravotníctva je v nedostatku financií. Nespravodlivé, deformované a netransparentné financovanie nemocníc prostredníctvom zdravotných poisťovní, kedy dokonca súkromné poisťovne môžu dokonca tvoriť zisk. Toto je pre lekárov, ale i pacientov neprijateľné. Som presvedčený, že vláda, ktorá nedostala dôveru v parlamente, nemá morálne právo pokračovať v transformácii nemocníc na akciovky. V tomto sa plne stotožňujem s lekáorskými odborníkmi, ktoré vyzvali poslancov Národnej rady SR k zastaveniu transformácie prostredníctvom zmeny zákona. V parlamente sme predložili s kolegami pozmeňujúci návrh na zastavenie tejto rozbehnutej transformácie, ktorú poslanci stále fungujúcej pravicovej koalície odmietli. Napriek tomu sa ešte pokúsime na decembrovej schôdzi parlamentu opäť predložiť novelu zákona na zastavenie transformácie na akciovky.

10 ROKOV S VAMI

ŽILINSKÝ samosprávny kraj

Čím všetkým za 10 rokov od svojho vzniku prešiel Žilinský samosprávny kraj? I to sa mohli ľudia dozvedieť počas šiesteho ročníka Župného dňa - dňa otvorených dverí krajskej samosprávy. ŽSK totiž každoročne v októbri otvára svoje brány verejnosti, aby opäť priblížil svoju úlohu a celý rad kompetencií, ktorými sa zaoberá. Tohtoročný Župný deň bol však výnimočný, pretože uplynulo presne 10 rokov od vzniku samosprávnych krajov na Slovensku.

Program Župného dňa odštartoval na Úrade ŽSK a spočíval v diskusii o kompetenciách krajskej samosprávy, obnove peších a cyklistických turistických trás, strednom školstve a sociálnych službách. Okrem toho sa i oceňovalo. Za najkrajší príbeh z výletu po rekonštruovaných trasách v súťaži „Po-

deľ sa o svoj tip na výlet“ si prvú cenu, bicykel od sponzora Vitalitsport, prevzala pani Alena Fillová z Liptovského Jána. Do súťaže prišlo spolu 18 zaujímavých príbehov, najčastejšie z regiónu Liptov a Horného Považia. Do obľúbenej študentskej súťaže „Dobré správy samosprávy“ a jej už šiesteho ročníka

už 35 rokov pracuje v zariadení pre seniorov v Turčianskych Tepliciach. Z ďalšieho turčianskeho zariadenia si ocenenie za dlhoročnú prácu prevzala i Mária Michalková z Domova sociálnych služieb Méta v Martine. „Chceme pripomenúť, že Žilinský samosprávny kraj tu je nielen preto, aby poskytoval služby pre obyvateľov, ale aby sme si zároveň všimli tých, ktorí v našich organizáciách pracujú a počas svojej práce do nej dávajú svoju dušu a veľakrát aj svoj voľný čas,“ povedal po ocenení predseda kraja. Ako dodal, často pri návštevách domov sociálnych služieb obdivuje, s akou trpezlivosťou a láskou sa zamestnanci starajú o klientov zariadení. Táto neľahká práca si vyžaduje človeka s veľkým Č. Aj preto Žilinský samosprávny kraj pravidelne oceňuje sociálnych pracovníkov. Popoludní program Župného dňa pokračoval na Mariánskom námestí v Žiline. Záverečné slovo patrilo predsedovi kraja J. Blanárovi, kto-

Všetci ocenení

Spolu 24 zamestnancov pracujúcich v zariadeniach sociálnych služieb ŽSK.

ry hovoril o rozvíjaní a smerovaní krajskej samosprávy. „Už 10 rokov zveľadujeme školy, nemocnice, cesty II. a III. triedy, podporujeme kultúru, rozvoj cestovného ruchu a sociálnej oblasti, a hoci je to úloha neľahká, zhostili sme sa jej svedomito pre občanov tohto kraja,“ skonštatoval župan a dodal, že počas desaťročného obdobia sa vzťahy medzi štátom a samosprávnym krajom vy-

ladovali. „V oblasti financovania je ešte veľa vecí, ktoré nie sú doladené. Aby sme mohli vykonávať všetky zákonom stanovené kompetencie, musíme mať na to dostatočné finančné prostriedky. Takže dialóg s vládou a parlamentom bude pokračovať tak, aby sme neurobili paradoxne, v čase desiateho výročia vzniku samosprávnych krajov, krok späť,“ povedal Blanár.

Text: L. Masnicová. Foto: archív ŽSK.